

UCHWAŁA NR XLV/239/2010
Rady Gminy Rytwiany
z dnia 26 maja 2010 r.

w sprawie zatwierdzenia Planu Odnowy Miejscowości Kłoda

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.) art. 29 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 7 marca 2007 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz rozwoju obszarów wiejskich (Dz. U. Nr 64, poz. 427 z późn. zm.) oraz §10 ust. 2 pkt 2b Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 14 lutego 2008 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Odnowa i rozwój wsi” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 (Dz. U. z 2008 r. Nr 38 poz. 220 z późn. zm.) Rada Gminy Rytwiany uchwala co następuje:

§1

Zatwierdza Plan Odnowy Miejscowości Kłoda przyjęty przez Zebranie Wiejskie uchwałą podjętą w dniu 17.01.2010 r.

§2

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Plan odnowy miejscowości Kłoda

1. Charakterystyka miejscowości

Geograficznie miejscowość Kłoda jest położona w mezoregionie Niecka Połaniecka (Kondracki 1994). Kłoda usytuowana jest w południowo-wschodniej części województwa świętokrzyskiego, w powiecie staszowskim. Leży w obrębie Gminy Rytwiany, w środkowej jej części. Zajmuje powierzchnię 820 ha i jest jednym z większych sołectw na terenie gminy. Sąsiaduje z sześcioma miejscowościami: od zachodu – Sichów Mały, Tuklęcz, od północy – Rytwiany, od wschodu – Szczeka, Niedziałki, a od południa – Ruda. Przez miejscowość przepływa rzeka Czarna, rozwidlająca się w Kłodzie na dwa nurty, i płynąca dwoma korytami przez Niedziałki do granicy sołectwa i gminy. Rzeka prowadzi na odcinku gminy Rytwiany wody w III klasie czystości. Przez Kłodę biegnie droga wojewódzka nr 764 relacji Staszów – Połaniec, droga powiatowa nr 0839T relacji Rytwiany – Niwy - Kłoda oraz linia kolejowa normalnotorowa Staszów – Połaniec. Jest to typowa miejscowość rolnicza, pełniąca funkcję ośrodka usługowego.

Ryc.1. Mapa sołectw w Gminie Rytwiany

Zabudowa wsi, ze względu na lesistość terenu, jest bardzo rozproszona. Przysiółki miejscowości zlokalizowane są na obrzeżach kompleksu leśnego, wzdłuż lokalnych dróg. Zabudowa ma charakter typu „ulicówka” lub „rzędówka”, czyli po obu lub tylko po jednej stronie drogi.

W 2006 roku uchwałą rady gminy wprowadzono nazewnictwo ulic.

Kłoda liczyła w 1999 roku 610 mieszkańców, w 2009 roku było ich 572 i nadal utrzymuje się tendencja spadkowa. W 2009 zliczono we wsi 147 budynki mieszkalne (w tym

około 20 budynków w budowie lub niezamieszkałych), co w przeliczeniu na liczbę ludności, w przybliżeniu, daje 3,89 osoby w budynku. Zagęszczenie wynosi 0,69 os/ha.

Historia Kłody oraz pozostałych wsi w gminie nierozdzielnie wiąże się z dziejami Rytwian. Właścicielami tych terenów byli przedstawiciele rodów magnackich: Kurozwęckich, Tęczyńskich, Opalińskich, Lubomirskich, Potockich, Radziwiłłów. Kłoda była jedną z wsi należących do dóbr rytwiańskich. Rytwiany były głównym ośrodkiem regionu, natomiast przyległe wioski, w tym Kłoda, rozwijały się w oparciu o nie.

Dnia 1 grudnia 1702 miał przez wieś przechodzić, wraz ze swym wojskiem, król szwedzki Karol XII. Pochód szedł z Krakowa w kierunku Lublina i Zawichostu. Były to czasy trwania wojny północnej (1701 – 1709) (Wątroba 2008).

2. Inwentaryzacja zasobów służących odnowie miejscowości

Kłoda posiada szereg walorów przyrodniczych. Są one głównie związane ze stosunkowo dobrze zachowanym w stanie naturalnym obszarem leśnym z dużym udziałem dębu szypułkowego. Powierzchnia lasu na obszarze wsi wynosi 82,7 ha. Są to fragmenty lasu mieszanego, łągi wzdłuż rzeki Czarnej oraz antropogeniczne nasadzenia sosnowe. Można tu spotkać szereg gatunków roślin i zwierząt chronionych. Są to m.in. gatunki ptaków drapieżnych (myszołów, krogulec, jastrząb) wymienione w Załączniku do Dyrektywy Ptasiej, których liczebność, z uwagi na ugorowanie pól, a co za tym idzie wzrost terenów łowieckich drapieżników, stale wzrasta. W lasach oraz na terenach otwartej przestrzeni zaobserwowano na terenie miejscowości ptaki takie jak: dudek, różne gatunki dzięciołów (w tym dzięcioł zielony, czarny, duży), bocian biały, sójka, wilga, kowalik, dzieźba gąsiorek, kos, szpak, a z kuraków: bażant i kuropatwa. Ze zwierząt można spotkać jeże, kuny; z większych ssaków wymienić można lisy, sarny i dziki. Wśród roślinności, również zobaczyć można cenne i chronione rośliny, objęte ochroną całkowitą, m.in.: paprotkę zwyczajną (*Polypodium vulgare*), przyłuszczkę pospolitą (*Hepatica nobilis*). Wczesną wiosną w runie leśnym dominuje zawilec gajowy (*Anemone nemorosa*), który tworzy białe kobierce w podmokłych lasach wzdłuż ul. Kamedulskiej.

Fot.1. Przyłaszczka pospolita. Od roku 2004 podlega ścisłej ochronie gatunkowej. Jako ładnie kwitnąca wczesną wiosną roślina narażona jest na wykopywanie i przesadzanie do ogródków.

Niewielki fragment lasów i gruntów sołectwa należy do Jeleniowsko – Staszowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, utworzonego na podstawie rozporządzenia Wojewody Świętokrzyskiego z dnia 29 października 2002 roku. Obejmuje on niewielki fragment północnej części sołectwa. Takie obszary wyznacza się by chronić atrakcyjne i wyróżniające się krajobrazowo tereny, o mało zniekształconym środowisku przyrodniczym. Obszary te są naturalnym korytarzami ekologicznymi dla zwierząt, zaś dla ludzi mogą być bazą aktywnej turystyki i wypoczynku. Dodatkowo, na terenie wsi rośnie dąb szypułkowy, przekraczający w obwodzie 5 m i wysokości 20 m, który jest objęty indywidualną formą ochrony przyrody (1960).

Na terenie Kłody udokumentowano wstępowanie złóż siarki (niewielki fragment w południowej części sołectwa). Złoże nie jest eksploatowane.

Obiektem wartościowym pod względem historycznym jest budynek dawnej szkoły podstawowej. Budynek ten powstał w latach 1935 – 1938 jako Dom Ludowy. Do 2001 roku odbywały się tu zajęcia szkolne. Następnie, szkołę, z uwagi na znikomą liczbę uczniów, przeniesiono do pobliskich Rytwian. Obecnie w budynku mieści się Centrum Kształcenia Na Odległość Na Wsiach w Kłodzie, zapewniające mieszkańcom darmowy dostęp do Internetu,

siłowni, sprzętu rekreacyjnego. W sali komputerowej, z nowoczesnym wyposażeniem (10 komputerów, urządzenie wielofunkcyjne do kopiowania, skanowania i drukowania, faks), można skorzystać z nauki obsługi komputera, oferty różnorodnych kursów i szkoleń (metodą „na odległość”). Nieopodal budynku jest dawne boisko szkolne. Są również we wsi, nieliczne już, domostwa i zagrody powstałe na przełomie XIX i XX wieku.

Fot.2. Centrum Kształcenia Na Odległość Na Wsiach w Kłodzie. Budynek dawnej szkoły podstawowej

W zakresie ochrony zdrowia, mieszkańcy korzystają z usług Gminnego Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Rytwianach.

Od 1928 roku działa w Kłodzie jednostka Ochotniczej Straży Pożarnej. Poza wyremontowaną strażnicą, strażacy posiadają samochód ratowniczo-gaśniczy i dwie motopompy pożarnicze. Dodatkowo, w remizie strażackiej jest możliwość organizacji wesel i imprez okolicznościowych.

Mieszkańcy Kłody są zaopatrywani w wodę pochodzącą z ujęcia w miejscowości Ruda. Woda ta, pochodzenia czwartorzędowego, zawiera zbyt duże ilości pierwiastków takich jak żelazo i mangan. Przekroczenia dotyczą również amoniaku. Surowa woda nie nadaje się do picia. Dodatkowo, woda ta zalega płytko w warstwie piasków i żwirów i jest narażona, z uwagi na zbyt słabą izolację warstwami nieprzepuszczalnymi, na zanieczyszczenia antropogeniczne. Kłoda posiada dobrze rozwiniętą sieć wodociągową, natomiast kanalizacja sanitarna jest w budowie (planowany rok ukończenia – 2010). Mieszkańcy korzystają głównie z bezodpływowych zbiorników na nieczystości (zliczono ich we wsi 62). Niepokoi jednak fakt, iż 58% (2004) gospodarstw odprowadza ścieki sanitarne bezpośrednio do gruntu. Siecią wodociągów, podobnie jak i w przypadku pozostałych sołectw, zarządza Gminny Zakład

Komunalny w Rytwianach. Poniższe tabele prezentują zestawienie sieci wodociągowej oraz zużycie wody w Kłodzie za 2007 rok w porównaniu do gminy jako całości.

<i>Sołectwo</i>	<i>Długość sieci wodociągowej [km]</i>	<i>Długość przyłączy wodociągowych [km]</i>	<i>Ilość przyłączy wodociągowych [szt.]</i>
Kłoda	18	4,3	154
Gmina Rytwiany	92.2	37.5	1498

<i>Sołectwo</i>	<i>Liczba mieszkańców</i>	<i>Roczne zużycie wody [tys.m³]</i>	<i>Zużycie wody na jednego mieszkańca [m³]</i>
Kłoda	572	11 700	20,5
Gmina Rytwiany	6 511	152 300	23,4

Kłoda objęta jest systemem selektywnej zbiórki odpadów stałych. Każde gospodarstwo zostało zaopatrzone przez wspomniany wyżej Gminny Zakład Komunalny w plastikowe, odpowiednio oznaczone worki na odpady szklane, plastikowe i papierowe. Odpady zmieszane są zbierane do worków, w które mieszkańcy zaopatrują się we własnym zakresie. Wszystkie worki z odpadami są odbierane z posesji dwa razy w każdym miesiącu według ustalonego harmonogramu. Odpady zmieszane są przewożone na wysypisko „Pocieszka” w Staszowie, zaś odpady wysegregowane są odbierane przez dwie firmy EKOPOL-Ż Sp.z o.o. oraz INSPOT OLSZTYN Sp.z o.o., które jednocześnie zajmują się odzyskiem surowców wtórnych. Dużym problemem pozostaje jednak wyrzucanie śmieci do lasów, rzek, tworzenie niewielkich „dzikich” wysypisk.

Fot.3. Jedno z „dzikich” wysypisk (widoczne połamane płyty azbestu)

Kłoda nie posiada sieci gazowej. Mieszkańcy korzystają w głównej mierze z gazu bezprzewodowego (butle z gazem). W 2004 przekazana została do eksploatacji magistrala gazowa Staszów – Połaniec. Miejscowości położone wzdłuż wybudowanej sieci gazowej: Rytwiany, Kłoda, Szczeka, Niedziałki, pozyskały doskonałe warunki do rozpoczęcia procedury inwestycyjnej, kompleksowego gazyfikowania swoich miejscowości.

Miejscowość korzysta z ogólnokrajowej sieci energetycznej dwustronnymi liniami napowietrznymi.

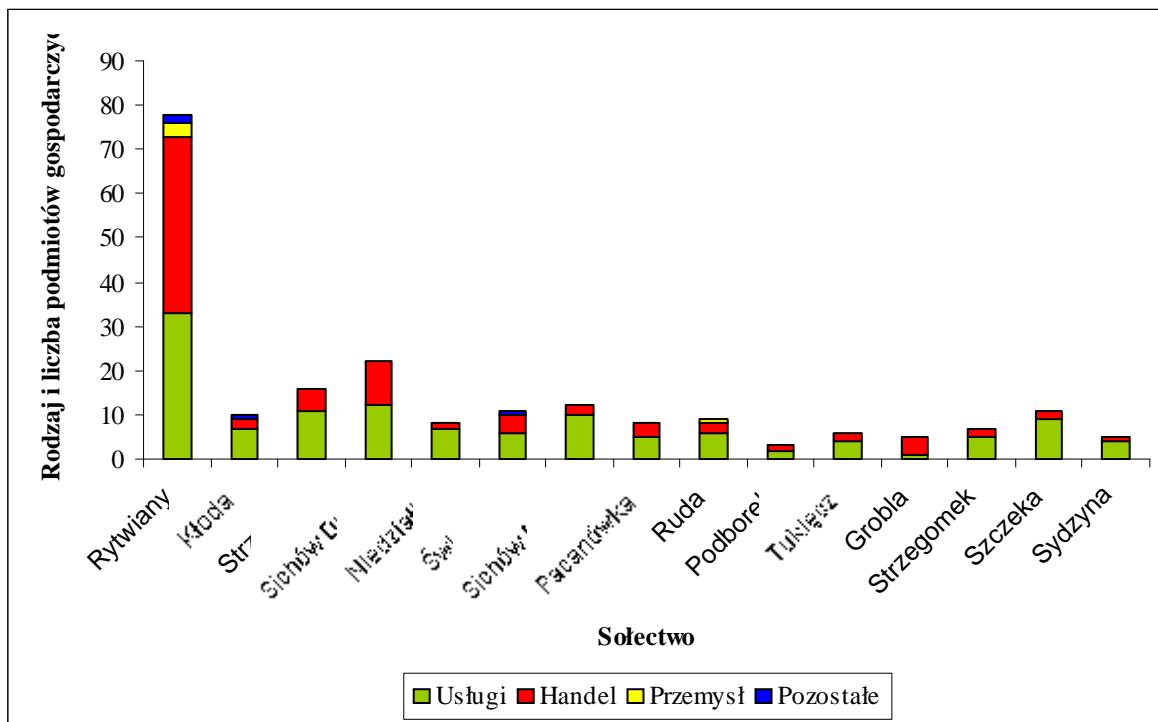
Dzięki telefonii komórkowej, w dużej mierze, zniknął problem telefonizacji wsi. Lokalni dostawcy oferują usługi internetowe drogą radiową. Dodatkowo, jest możliwość skorzystania z Internetu w Centrum Kształcenia Na Odległość na Wsiach. Kłoda posiada sieć dróg asfaltowych i polnych. Planuje się dalszą rozbudowę dróg o utwardzonej nawierzchni. Brak jest oznaczonych ścieżek rowerowych.

Rolnictwo na terenie miejscowości charakteryzuje się dużym rozdrobnieniem, niewielką powierzchnią gospodarstw rolnych. Liczba gospodarstw we wsi – 142. Średnia powierzchnia gospodarstwa we wsi wynosi 3 ha. Przeważają gospodarstwa małe, o powierzchni 1 – 3 ha. Większych, o powierzchni od 6 ha do 14 ha jest około 14. W miejscowości przeważają gleby niższych klas bonitacyjnych: IV i V. Ogólna powierzchnia wszystkich użytków rolnych wynosi 630 ha, w tym około 299 ha łąk, 245 ha gruntów ornych, 82,7 ha lasów, 2,8 ha stawów. Uprawia się głównie zboża i ziemniaki. Obserwuje się, podobnie jak i w całym regionie, stałą tendencję spadkową działalności rolniczej; zaniechanie uprawy pól, ugorowanie obszarów.

W Kłodzie funkcjonuje jedno gospodarstwo rybackie, w którym hoduje się karpie.

W 1999 roku na terenie wsi Kłoda zarejestrowano 16 podmiotów gospodarczych, aktualnie jest ich 10 i jest to działalność głównie w sektorze usług (usługi budowlane, naprawa samochodów, usługi rolnicze, itp.).

Ryc.2. Charakterystyka podmiotów gospodarczych na terenie Gminy Rytwiany

W 2001 roku powstało Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Wsi Kłoda, które działało przez kilka lat prowadząc m.in. społeczną szkołę podstawową.

3. Ocena mocnych i słabych stron miejscowości, w której będzie realizowana operacja

<i>Mocne strony miejscowości Kłoda</i>	<i>Słabe strony miejscowości Kłoda</i>
<ul style="list-style-type: none"> - atrakcyjne położenie - walory przyrodnicze i krajobrazowe - dostęp do Internetu wraz z ofertą kursów i szkoleń pracowni komputerowej - możliwość skorzystania z siłowni, sprzętu rekreacyjnego - wzrost świadomości ekologicznej; segregacja odpadów w gospodarstwach - Ochotnicza Straż Pożarna wraz z zapleczem - kanalizacja sanitarna w trakcie budowy - dobry dojazd do przyległych miejscowości, centrum gminy, oraz pobliskich miast (Staszów, Połaniec) 	<ul style="list-style-type: none"> - brak miejsc pracy - słaby stan i rozwój rolnictwa - brak perspektyw dla młodzieży - alkoholizm - oświetlenie uliczne - stan dróg - brak zorganizowanych miejsc rekreacyjnych - zła jakość gleb (IV i V klasa bonitacyjna – gleby orne słabe i najslabsze) - zagrożenie powodziowe podczas deszczów nawaalnych (rzeka Czarna)

<i>Szanse rozwoju miejscowości Kłoda</i>	<i>Zagrożenia rozwoju miejscowości Kłoda</i>
<ul style="list-style-type: none"> - rozwój agroturystyki i turystyki rowerowej, pieszej - powstanie nowych miejsc pracy poza rolnictwem - zwiększenie i podniesienie poziomu kulturalno-oświatowego - zagospodarowanie wolnych terenów - promocja miejscowości - powstanie nowych lub naprawa obecnych terenów rekreacyjnych (np. boisko, plac zabaw) 	<ul style="list-style-type: none"> - pogłębiające się bezrobocie - emigracja ludzi młodych - niska kreatywność mieszkańców - pogłębiające się patologie społeczne

4. Obszar o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców

Obszar leżący wzdłuż wspomnianej wyżej drogi wojewódzkiej nr 764 oraz przyległej do niej ulicy Długiej to teren o szczególnym znaczeniu dla życia lokalnej społeczności. To tu znajdują się 2 punkty handlowe (sklepy spożywczo-przemysłowe), strażnica OSP oraz nowopowstałe Centrum Kształcenia Na Odległość Na Wsiach (mieszczące się w budynku dawnej szkoły podstawowej). Oba budynki leżą w niewielkiej odległości od siebie, około 200 metrów. Remiza strażacka oraz Centrum są miejscem szczególnie ważnym dla życia mieszkańców, sprzyjają nawiązywaniu i podtrzymywaniu kontaktów społecznych. W pierwszym budynku odbywają się m.in. lokalne i rodzinne uroczystości, imprezy okolicznościowe. W budynku Centrum, poza darmową kafejką internetową, jest możliwość skorzystania z niewielkiej siłowni. Dodatkowo, przy dawnym budynku szkoły a obecnym Centrum planuje się budowę placu zabaw, który zapewniłby rekreację dla najmłodszych mieszkańców.

Literatura:

1. Jerzy Kondracki, 1994, Geografia Polski. Mezoregiony Fizyczno-Geograficzne, PWN
2. Wątroba Henryk, 2008, Szum rytwiańskich jodeł, Świętokrzyskie Towarzystwo Regionalne, Zagnańsk – Warszawa
3. Plan rozwoju lokalnego Gminy Rytwiany, 2004, Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego

5. Opis planowanych zadań i przedsięwzięć na lata 2010 – 2016

LP	Nazwa zadania	Cel/przeznaczenie	Harmonogram realizacji							Szacunkowy koszt całkowity w zł	Źródło pozyskania	
			2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016			
1	Budowa placu zabaw	Poprawa jakości życia na obszarach wiejskich/ stworzenie miejsc rekreacyjnych dla dzieci	26000								26000	PROW
2	Budowa boiska sportowego	Poprawa jakości życia na obszarach wiejskich/ stworzenie miejsc rekreacyjno-sportowych	30000	50000							80000	PROW
3	Remont dróg gminnych i dojazdowych wraz z modernizacją oświetlenia ulicznego	Rozwój lokalnej infrastruktury komunikacyjnej/poprawa dróg gminnych i dojazdowych, poprawa bezpieczeństwa publicznego, udostępnienie nowych terenów pod budownictwo i inwestycje		40000	40000	40000	40000	40000	40000	50000	250000	Środki własne
4	Remont budynku po byłej szkole podstawowej	Poprawa jakości życia na obszarach wiejskich/tworzenie infrastruktury kulturalno-oświatowej		50000							50000	PROW

Użyte skróty:

PROW

-Program Rozwoju Obszarów Wiejskich